UUTISET

Harmittava asia koko tuontirajoitus. Olisi sääli laittaa hävitykseen tai biojätteeksi kotimaista tuotantoa. **JOHTAJA RISTO PUNKKINEN, LAPPEENRANNAN PRISMA**

Eduskunta alkaa valmistella kilpailulain uudistamista

Markkina-alueen väljempi määrittely lisäisi kotimaisten ruokayritysten toimintamahdollisuuksia. Venäjän viennin estyminen teki asiasta päivänkohtaisen.

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta panee alulle kilpailulain tarkistamisen. Pohdittavaksi tulee ainakin markkina-alueen määrittely.

Ajatuksen kilpailulain tarkistamisesta esitti valiokunnassa torstaina kuultavana ollut maa- ja metsätalousministeri **Petteri Orpo** (kok.). Valiokunta päätti panna heti toimeksi, valiokunnan puheenjohtaja **Jari Leppä** (kesk.) kertoi kokouksen jälkeen.

Suomen kilpailuviranomaiset tulkitsevat ruokamarkkinat vain kotimaan kokoiseksi.

Se rajoittaa Suomessa suurien mutta eurooppalaisittain keski- tai pienikokoisten yritysten kilpailu- ja yhteistyömahdollisuuksia.

”Rajaus ei ole tätä päivää. Tuonti on aina merkittävä kilpailija”, Leppä perustelee.

MTK on toistuvasti esittänyt kilpailulain tarkistamista. Nyt Venäjän viennin estymisestä aiheutuvat markkinahäiriöt nostivat ajatuksen päivän politiikkaan.

Kotimaisen tuotannon markkinoiden toimivuus on ratkaisevan tärkeä”, Leppä korostaa. Tuonnin lisääntyminen painaisi tuottajahintoja alas ja lisäisi viennin estymisestä aiheutuvia tappioita.

Maatalousvaliokunnan jäsenet vetoavat myös kuluttajiin ja kauppaan. Venäjälle viemättä jäävä kotimainen ruoka tarvitsee uusia ostajia.

58 miljoonan euron paketille vihreää valoa

Maa- ja metsätalousministeri Orpon esitys 55 miljoonan euron maataloustuesta ja 2,5 lisämiljoonasta viennin edistämiseen sai yleisen hyväksynnän valiokunnan jäseniltä. Hallituspuolueiden valiokuntavastaavista sitä kannattivat vahvimmin **Janne Sankelo** (kok.) ja **Mats Nylund** (r.), ja opposition **Lauri Heikkilä** (ps.) ja **Anne Kalmari** (kesk.) vähintään yhtä vahvasti.

Vain sosiaalidemokraatit suhtautuivat pakettiin varauksin.

”Emme tiedä, kuinka kauan kriisi kestää. Joustavampi ratkaisu olisi erillinen kriisimomentti, johon lisätään varoja tarpeen mukaan”, **Tytti Tuppurainen** perusteli.

Kaikki, sosiaalidemokraatitkin, olivat silti yhtä mieltä, että EU:n yhteistä kriisiä ei voi maksattaa yksin viljelijöillä, ruokayrityksillä ja elintarviketyöläisillä.

Lisäksi vaikutus kertautuu: yhtä viljelijää kohti ketjussa on neljä muuta, Leppä muistuttaa.

Satu Haapanen (vihr.) korosti viennin edistämistä sekä kriisin lievityksenä että tulevaisuuden mahdollisuutena.

EU:n kriisirahastosta ei vielä päätöksiä

Lisäapua toivotaan EU:n kriisirahastosta. ”Joitakin kymmeniä miljoonia”, Orpo pitää mahdollisena.

Kriisirahastosta oli torstaina Brysselissä kokous. Valtiosihteeri **Risto Artjoki** (kok.) oli sen jälkeen luottavainen, että Suomenkin tarpeet otetaan huomioon.

Komissio laatii ensin omat selvitykset, ja maatalousministerit pitävät 5. syyskuuta ylimääräisen kokouksen.

Petteri Orpo ehdotti kilpailulain tarkistamista.

”Päätimme panna heti toimeksi”, Jari Leppä sanoi.

Paras ratkaisu olisi kriisin loppuminen

Kaikkiaan kriisiin vastaaminen koostuu useasta osasta, Orpo ja Leppä summaavat.

On kansallinen tuki, viennin edistäminen, kotimaisen suosiminen ja kilpailulain tarkistaminen, Euroopan unionin kriisirahasto – ja diplomatia, jolla kriisi pitää yrittää saada loppumaan mahdollisimman pian.

Tuppurainen moitti EU:ta nukkumisesta, kun kriisi pitäisi ratkaista nopeasti diplomatian keinoin ennen kuin se kärjistyy kauppasodaksi. Leppä jatkoi, että EU:n tavoite on edistää rauhaa nimenomaan lisäämällä taloudellista yhteistyötä.

HEIKKI VUORELA

JARNO ARTIKA

Joensuun Prismassa oli torstaina vain muutamia venäläisiä ostosmatkalaisia eikä maitotuotteita hamstrattu tavallista enempää.

Niinistön ja Putinin tapaaminen sovittu jo viime kesänä

Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** tapaa Venäjän presidentin **Vladimir Putinin** tänään perjantaina Sotšissa.

Niinistö kertoi torstaina, ettei hänen ja presidentti Putinin tapaamisessa ole kyse pakotteista.

Niinistö sanoi tiedotustilaisuudessaan, ettei hän koe toimivansa rauhanvälittäjän roolissa, mutta katsoo velvollisuudekseen tehdä Suomen presidenttinä voitavansa.

Presidentti sanoi, että tapaaminen on sovittu jo viime kesänä olojen ollessa toisenlaiset.

”Kylmän sodan portteja kolkutellaan”

Niinistö toisti aikaisemman toteamuksensa siitä, että Ukrainan kriisissä kolkutellaan jo kylmän sodan portteja.

Myös Ukrainan presidentti **Petro Porošenko** on kutsunut Niinistön tapaamiseen, jonka ajankohta ei ole vielä selvillä.

Soini ja Sipilä kiittelevät kahdenvälistä tapaamista

Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan **Timo Soinin** (ps.) mukaan lähipäivät ovat ratkaisevia kriisissä.

Soini ei halunnut evästää presidentti Niinistöä ennen tämän tapaamista Putinin kanssa.

Keskustan puheenjohtaja **Juha Sipilä** kiittelee blogissaan sitä, että Suomen ja Venäjän presidenttien tapaaminen on järjestynyt.

”Tuen täysin presidentti Niinistön ponnisteluja vuoropuhelun aikaansaamiseksi”, Sipilä kirjoittaa.

Sipilä kirjoittaa, että Ukrainan kriisin ratkaisemiseksi on ponnisteltava monilla eri rintamilla.

Niinistön ja Putinin tapaaminen on hänen mukaansa askel hyvään suuntaan.

Ville Niinistö pitää neuvottelua humpuukina

Ympäristöministeri **Ville Niinistö** (vihr.) korosti torstaina Yle Radio 1:n Ykkösaamussa, että Suomi ei olisi voinut jäädä syrjään EU:n Venäjä-pakotteista.

Ympäristöministeri sanoi pakotteiden olleen välttämättömiä, koska Venäjä toimii Ukrainassa vastoin kansainvälistä oikeutta.

Niinistö arvosteli keskustan puheenjohtajaa Juha Sipilää, joka on vaatinut diplomatiaa pakotteiden sijasta.

Vaikka tasavallan presidentti tapaa Putinin, ympäristöministeri ei usko ajatukseen Suomen ja Venäjän välisestä kahdenkeskisestä neuvottelusta.

”Tämä on ihan pelkkää humpuukia”, Niinistö sanoi Ykkösaamun lähetyksessä.

Suomen olisi hänen mukaansa hyvä etsiä keskusteluyhteyttä Venäjään Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön Etyjin kautta.

MATTI RIITAKORPI

Venäjän tuontirajoitus ei vielä näy itärajalla

TOHMAJÄRVI, JOENSUU (MT) Maitotuote-erä on juuri saapunut Tohmajärven K-markettiin. Vastaava myyjä **Ari Vatanen** esittelee, ettei tuotteiden joukossa näy ainuttakaan venäjänkielistä pakkausta.

”Olen seurannut tuontikieltoasiaa lähinnä lehdistä. Toki saimme tiedotteen, että erilaisia pakkauksia saattaa Valiolta tulla. Toistaiseksi ne eivät ole tänne asti levinneet”, Vatanen sanoo ja arvelee tuotteiden päätyvän ensisijassa Lappeenrannan ja Imatran myymälöihin.

”Voita ja juustoja menee”

Vatasella on parinkymmenen vuoden kokemus myyjänä, joten hän tietää, mitä Tohmajärvellä asioivat venäläiset ostavat.

”Voita, juustoja ja muita maitotuotteita sekä kauden hedelmiä menee. Päivittäin meillä käy venäläisiä. Mutta tällä viikolla en ole huomannut minkäänlaista poikkeuksellisen suurta menekkiä missään tuoteryhmässä”, Vatanen sanoi keskiviikkona.

Sama on tunnelma läheisessä S-marketissa. Venäläisten suosimassa Joensuun Prismassakaan ei vielä venäjänkielisiä tuotteita ole tarjolla, eikä minkäänlaista hamstraamistakaan näkynyt maito- tai juustohyllyillä torstaina.

Vitaliksi esittäytynyt ja Laatokan rannalla asuva mies kertoi, ettei käy Venäjällä kaupoissa lainkaan, vaan hankkii elintarvikkeensa Suomesta. Hintataso on täällä hänen mukaan edullisempi.

Hänen ostoskärryssään oli muun muassa parikymmentä pakettia Oivariini-levitettä, useita keittokinkkuleikkeitä, saunapalvia ja Valion arkijuusto-edamia liki neljä kiloa.

”Vien elintarvikkeita myös tutuille. Oivariini on meistä hyvän makuista, siksi ostamme paljon sitä, Vitali perusteli.

Juustoa Keski-Venäjältä

Joensuun Tokmannilla petroskoilainen **Andrei Rublev-Uspenskii** työnsi torstaina ystävänsä ostoskärryä, joka oli täynnä muun muassa Valiojugurttia, voita, makkaroita, kaakaota ja vauvamaitoa.

”Itse en osta enkä kuljeta ruokaa täältä. Minusta se on suorastaan hölmöä, koska Venäjällä on omaa hyvää maitoa, juustoa ja voita. Valion voi on mielestäni liian suolaista Suomessa. Toki pehmeät juustot, kuten Valion Viola, ovat parempia kuin venäläiset, mutta erinomaisia kovia juustoja saamme Keski-Venäjältä”, Rublev-Uspenskii totesi.

Hän osti kahvia, joka on Rublev-Uspenskiin mielestä Suomessa parempaa kuin Venäjällä.

”Toistaiseksi uusi asia”

Tohmajärvellä myyjät pitävät Venäjän tuontikieltoasiaa niin uutena, ettei siihen kukaan ole ehtinyt reagoida vielä.

He myös uskovat, etteivät Sortavalan tai Petroskoin kaupat ihan äkkiä tyhjene maitotuotteista.

Aivan Niiralan raja-aseman tuntumassa Rajapysäkki-kahvilaa ja lounasravintolaa pyörittävä **Valentina Puustinen** on kotoisin Lahdenpohjasta ja asunut pitkään Petroskoissa.

”Petroskoissa on hyvä, oma maitomeijeri, mutta kyllä Valion tuotteet ovat silti olleet erittäin suosittuja. Esimerkiksi Valion voipaketti maksaa siellä kolmisen euroa. Petroskoissa asuva tyttäreni juuri kertoi, että eräskin mies hamstrasi Valion voita Lenta-marketista kymmenkunta pakettia”, Puustinen hymyilee.

Rajapysäkissä on pieni elintarvikemyymälä. Puustinen tietää, että venäläiset ajavat elintarvikeostoksille mieluummin Tohmajärven kirkonkylään tai Joensuuhun saakka.

”Pidämme vain pientä valikoimaa eikä meillä kauppasulku näy mitenkään”, Puustinen sanoo.

”Enemmän tuntuu ruplan huono kurssi: matkailijoita on aiempaa vähemmän.”

Harmittava tuontirajoitus

Lappeenrannan Prisma-johtaja **Risto Punkkinen** pitää Valiotuotteiden myyntiin ottamista yhteiskuntavastuun kantamisena.

”Harmittava asia koko tuontirajoitus. Olisi sääli laittaa hävitykseen tai biojätteeksi kotimaista tuotantoa. Kyllä tietenkin kauppiaiden pitää yhteiskuntavastuunsa tässä kantaa”, Punkkinen sanoo.

Hän arvelee, että ensimmäiset venäjänkieliset tuotteet tulevat heidän tavaratalossaan myyntiin tänään perjantaina.

Rajaliikenteen lisääntymistä ei Lappeenrannassa ole vielä havaittavissa.

”Vasta viikko on kulunut. Pietarissa ihmiset ovat arkisissa askareissaan, ei matkalle lähtöpäätös synny ihan hetkessä”, Punkkinen pohtii.

”Katsellaan, joko lauantaina täällä näkyisi kaupan vilkastumista.”

LIISA YLI-KETOLA

MIKKO MAKKONEN

Valentina Puustisen tytär asuu Petroskoissa. Häneltä ja Rajapysäkki-kahvilan asiakkailta Puustinen saa päivittäin tietoa Venäjän tapahtumista.

Myyjä Ari Vatanen järjestelee Tohmajärven K-marketin juustohyllyä. Hän tietää, että Valion juustot sekä kaupan omat merkit käyvät kaupaksi venäläisille matkailijoille.

Erilaisia makuja tarjolle

Viime tiistaista alkaen Suomessa on tullut myyntiin Valion tuotteita, joissa on venäläiset pakkausmerkinnät: Oltermanni-juustoja, Viola-sulatejuustoja, maitoja, jugurtteja, smetanaa, rahkoja ja raejuustoja.

Venäjän markkinoille tarkoitettu Oltermanni-juusto on Valion tiedonannon mukaan täysin samaa juustoa kuin Suomessa.

Viola-sulatejuustoissa puolestaan on makuja, joita ei Suomessa muutoin ole.

Maitojen rasvaprosentit voivat olla venäläiseen makuun sovitettuja. Jugurtit ovat lisäaineettomia.

”Venäjän markkinoille tarkoitettu Valio-voi on suolatonta, mikä sopii venäläiseen ruokakulttuuriin, kun taas Suomessa myytävä Valio-voi on pääosin suolattua”, todetaan kaupoille ja viestimille toimitetussa lausunnossa.

Suomen- ja ruotsinkieliset pakkausmerkinnät toimitetaan kauppoihin erillisellä paperilla, jonka voi kiinnittää hyllynreunaan. Liikesalaisuuden takia Valio ei kommentoi asiakkaitaan, tuotemääriä tai hintoja.

”Ne, asiakkaat, jotka ostavat, voivat näitä tilata ja toimittaa myyntiin liikkeisiinsä”, sanoo Valion viestintäjohtaja **Pia Kontunen**.

LIISA YLI-KETOLA

Kaksi kolmesta yrityksestä tukee Venäjä-pakotteita

Kaksi kolmesta suomalaisyrityksestä tukee Venäjälle asetettuja pakotteita. Kolmannes lieventäisi tai on niitä vastaan, ilmenee kauppakamarien yrityskyselystä.

Puolet kyselyyn vastanneista yrityksistä toteaa, että Venäjään kohdistuvat pakotteet ovat perusteltuja ja oikein mitoitettuja. 16 prosenttia toivoo voimakkaampia pakotteita.

Neljännes vastaajista ei hyväksy pakotteita ja kymmenesosa lieventäisi niitä.

40 prosenttia yrityksistä kärsii pakotteista ja Venäjän vastapakotteista epäsuorasti ja 6 prosenttia suoraan. Pohjois-Suomessa on hieman suurempi kuin muualla.

Yritykset eivät ole vetäytymässä Venäjältä, vaan toimintaa sopeutetaan eri tavoin.

“Kysely osoittaa, että talouselämä ymmärtää pakotteet tässä poliittisessa tilanteessa”, toteaa Keskuskauppakamarin toimitusjohtaja **Risto E. J. Penttilä**.

Neljä viidestä yrityksestä ei ryhdy toimenpiteisiin tässä vaiheessa, mutta seuraa tilannetta.

Puoli prosenttia eli noin 80 yritystä on vetäytymässä kokonaan Venäjältä.

Kauppakamarien kysely lähetettiin 17 000 yritykselle, joista 2 676 vastasi kyselyyn.

Kyselyn vastausprosentti oli 16.

Kysely tehtiin 8.–12.8., heti sen jälkeen, kun Venäjä oli ilmoittanut vastapakotteistaan.

JOUKO KYYTSÖNEN

Ukraina, Irak ja Gaza EU:n ulkoasiainneuvoston asialistalla

EU:n ulkoasiainneuvosto pohtii tänään perjantaina ainakin Irakin, Gazan ja Ukrainan tilannetta. Kokouksessa Suomea edustava kehitysministeri **Pekka Haavisto** (vihr.) kertoo, että ykkösasiana näyttää olevan Irakin tilanne.

”Kysymys on, miten EU koordinoi sotilastoimenpiteet ja humanitaariset toimenpiteet Irakin vähemmistöjen auttamiseksi”, Haavisto sanoo STT:lle.

Kokouksessa pohditaan myös EU:n mahdollisuuksia auttaa Gazan jälleenrakennuksessa ja sitä, millaisia humanitaarisia tarpeita alueella on.

Kolmas asia listalla on Ukrainan tilanne ja meneillään oleva humanitaarinen ”kilpajuoksu” maan itäosissa. Lisäksi Espanja on Haaviston mukaan pyytänyt Ebola-epidemiatilanteen käsittelyä kokouksessa.

MT–STT